

Zsebbe vágó kérdés: minden, amit tudni kell az élettársak családi adóalap-kedvezményéről. (2013.02.24)

*Ma már a gyermekek 40 százaléka élettársi kapcsolatban születik. Élettársak esetében a családi adóalap-kedvezmény figyelembe vételénél a kulcskérdés az eltartottak számának meghatározása. E kérdésben az adóhatóság már második éve megtéveszti az családi adókedvezményre jogosultakat. Az **Én gyerekem, Te gyereked, Mi gyereünk klasszikus példára valótlannal azt állítja, hogy gyermekenként csak 62 500 forint adóalap-kedvezmény jár. Ezzel 828 ezer forinttal károsítja meg az élettársi kapcsolatban élő családot. Érdemes ezért alaposan végig nézni a törvényi szabályozást, melyet most már az Alkotmánybíróság is megerősített.***

Alábbi írásomban nem az adóhatósági ügyfélszolgálaton esetleg elhangzó válaszokat fogom ismertetni, hanem a hatályos törvények szövegét értelmezem. Az adóhatóság véleménye ebből a szempontból csak szakmai véleménynek (az utóbbi időben egyre gyengébb) minősül. Az okleveles adószakértő rendelkezik azzal a speciális felkészültséggel, ami az adójogszabályok helyes értelmezéséhez elengedhetetlen. Kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése értelmében csak jogszabály állapíthat meg, a NAV nem.

A személyi jövedelemadó törvény (Szja tv.) 29/A.§ (3) bekezdése szerint **„családi kedvezmény érvényesítésére jogosult az a magánszemély, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint gyermekekre tekintettel családi pótlékra jogosult”**. (Csak ezzel az esettel foglalkozom, az egyéb speciális esetekkel nem.) Őket hívjuk kedvezményezett eltartottnak. E körben nincs jogértelmezési probléma. Annál inkább van azon eltartottak fogalmánál, akik nem kedvezményezett eltartottak, tehát akik után a magánszemély nem kap családi pótlékot.

(5) bekezdés: *„Eltartott az, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető.”*

A családok támogatásáról szóló (Cst.) törvény 4.§ a) pontja meghatározza az egyedülálló fogalmát: *„E törvény alkalmazásában egyedülálló az a személy, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él, és **nincs élettársa.**”* Tehát ha élettársi kapcsolatban él valaki, akkor ő már nem tekinthető egyedülállónak.

A problémás az élettársi kapcsolat igazolása lehet. Ezt igazolhatja, ha lemondanak az egyedülállót megillető emelt összegű családi pótlékról, de biztosabb egy közjegyző előtt tett nyilatkozat az élettársi kapcsolat meglétéről.

Ennyi előzmény után elérkeztünk a végkifejlethez. A Cst. 12.§ (1) bekezdése határozza meg, hogy a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából kit kell figyelembe venni, tehát ki az, aki bár nem kedvezményezett eltartott, de eltartottnak minősül az Szja tv. családi adóalap-kedvezmény meghatározása szempontjából. Itt a köztudatba csak az ab) pont ivódott be (felsőfokú tanulmányokat végző gyermek), pedig az aa) pont is döntő az eltartottak számának meghatározása során. Eszerint a **családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe kell venni az igénylő háztartásában nevelt gyermeket, akire tekintettel az élettárs (szülő) családi pótlékra jogosult.** A törvény szövegéből nyilvánvaló, hogy a két csonka család (egy egygyerekes és egy kétgyerekes) igazolt élettársi kapcsolatban történő egyesülése révén ez egy három gyerekes család lesz. A nő saját jogán 2 gyermek után jogosult családi pótlékra, és van még egy eltartott gyermeke, a férfi egy gyermek után jogosult családi pótlékra, és van még két eltartott gyermeke. Az www.angyalado.hu weblapon található kalkulátor segít meghatározni az eltartottak számát.

Az adóhatóság úgy téved, hogy még saját magával is vitába száll.

A családi kedvezmény bevezetésénél az adóhatóság két példát tett közzé a kitöltési útmutatójában. Ebből az egyik példa jogértelmezése ellen fordult: a nőnek három gyermeke van, ebből egy közös az élettársával, kettő az előző kapcsolatából. Nyilvánvaló, hogy az anyának három kedvezményezett eltartott gyermeke van, tehát az élettársával közös gyermekre 206 250 forint családi adóalap kedvezmény jár. Ezzel a példával szembesítettem szakmai érvelésem során az adóhatóságot. A közös gyermek után a Cst. 9.§ (3) bekezdése szerint: **„Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, a családi pótlékot bármelyik szülő igényelheti”**. Az is nyilvánvaló, hogy a családi pótlék összege nem függhet attól, hogy az anya vagy az apa igényli. Ha az apa igényli, akkor csak úgy kaphatja meg a 3 gyerekesnek járó családi pótlékot, ha az igénylésen 1 kedvezményezett és még 2 eltartottat jelöl meg. Ez összhangban van a korábba kifejtettekkel (Cst. 4.§ a) pont, és 12.§ (1) bekezdés a) és ab) pont.)

És láss csodát, a 1153-as kitöltési útmutatóban és a 1253-as kitöltési útmutatóban – a példát kissé ugyan átalakítva – a NAV már azt állítja, hogy a példabeli közös gyermek után az anya 206 250 forint, míg az apa csak 62 500 forint adóalap-kedvezményt vehet igénybe. Ez nyilvánvalóan marhaság, mert egy családon belül az eltartottak száma csak egy érték lehet. A 1253-03-as nyilatkozatot sem lehet így kitölteni. A kedvezményezett eltartott és eltartottak jelölésénél az anya szempontjából 3 kedvezményezett eltartottat kell jelölni az apa 1253-as bevallása esetén is, mivel a 155. sor megosztási nyilatkozata erre vonatkozik. A NAV csak úgy tud ilyen következtetésre jutni, ha az élettársi kapcsolatot nem tekinti egy családnak. Ez nem csak családellenes, hanem Alkotmányellenes is.

Az Alkotmánybíróság a családjogi törvény kapcsán úgy indokolt (175. magyar közlöny 2012), hogy

„Az Alaptörvény L) cikkéből ugyanis nem következik az, hogy például az egymás gyermekeiről gondoskodó, és őket felnevelő élettársak, a közös gyermeket nem vállaló, vagy olyan különmű élettársak, akiknek egyéb körülmények miatt közös gyermeke nem lehet (így például az idősebb vagy meddő, egymással életközösségben élő személyek), az özvegyek, a testvérükről vagy testvérük, esetleg más rokonuk gyermekéről gondoskodó személyek, az unokájukat felnevelő nagyszülők, a nem egyenesági idősebb rokonokról gondoskodó személyek, és számos más, a tágabb, dinamikusabb szociológiai család-fogalomba beletartozó, azonos célra irányuló, kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösségekre ne vonatkozna ugyanúgy az állam objektív intézményvédelmi kötelezettsége, nevezze ezeket bárhogyan is a törvényhozó.”

Mivel sem az Sza törvény sem a Családok támogatásáról szóló törvény alkotmányellenessége nem merült fel, ezért nyilvánvaló, hogy a NAV jogértelmezése Alaptörvény ellenes. az Alaptörvény is törvény, az adóhatóságnak azt is be kellene tartania.

Angyal József okleveles adószakértő, (06-20-9429-386), www.angyalado.hu